Arctic Circle Race

- Symboler, ritualer og sociale relationer

Eksaminand **Arnajaaq Lynge**
Afd. for Kultur- og Samfundshistorie
Eksaminator **Gitte Tróndheim**

Ilisimatusarfik
Juni 2013

Indholdsfortegnelse:

Problemformulering 3

Historien om Arctic Circle Race 4
Min egen historie 5

Metode 5
Virtuel observation 7
Deltagende observation 7
Interview 8
Observation i Campen 9
Videokamera 10
Tænd/sluk-mekanismen 10
Problem med kamera 10
Deltagelse med videokamera 11
Digitalkamera 12

Etik 13
Kulturblindhed? 13
Sporten i antropologien 14

Religion ifølge antropologien 15
March til kirken 17
Lignelsen 18
Salmer 18
Ritualer 19
Langrendsløbere 20
Liminalitet 22
Liminalitetens oppositioner 22

Fokusgrupper 23
Identitet 23
Identitetsstruktur 25

En god forestilling 26
Hundeslæde-team 27

Afgang 29
Ankomster 29
Gallaparty – en gaveudveksling 30

Konklusion 33

Litteraturliste 35

Problemformulering

Begivenheden som er lokal og global må betyde noget for langrendsløberne og frivillige hjælpere. Derfor vil jeg gerne undersøge hvordan de sociale relationer er mellem de frivillige hjælpere samt mellem langrendsløberne.

Udover de overnævnte vil jeg gerne undersøge hvilke rituelle handlinger der er og hvilke kulturelle symboler der anvendes under begivenheden og med hvilke grunde.

Der tages en analyse ud fra kvalitative empiri samt observationer og oplevelser før og under begivenheden.

Historien om Arctic Circle Race

Arctic Circle Race startede i byen Sisimiut, med målet om at det skulle være som en ekspedition. Laarseeraq Skifte beretter at turen skulle gå fra Kangerlussuaq til Davis Strædet, men på grund af sikkerhedsmæssige grunde og det vejrmæssige forhold blev det ændret til en konkurrence-/ekspeditionstur ved byen Sisimiut.

Startstedet for langrendsløbet blev Spejdersøen i Sisimiut, hvilket man kalder arenaen. Baglandet i Sisimiut giver en skriftende vejrforhold og terræn, hvor der er højdeforskel og dermed sneforhold. Udover deltagelsen af voksne, eller unge med støtte, er der 'Miki Arctic Circle Race', hvor børn også får mulighed for at deltage og få diplomer og medlajer. (Olsen 2006)

Jens Klaus Lennert, kendt i hverdagen som Kasik fortæller at ACR skete i starten af vinteren, hvor der var kulde, men for at gøre det nemmere for de frivillige hjælpers arbejde og andre begivenheders tidspunkter resten af verden, tilpassede man tidpunktet til forår. Det har så været varmere, og måske også grundet global opvarming. Det er anden gang man har sat campen på land og ikke på frossen sø, derfor er man nødt til at hente vand fra byen. Det blev så besluttet at campen skulle være tæt på byen. I alle de gange hvor der har været ACR, har der været der kulde og lang afstand fra byen. I år er det anderledes, for vejret var varmt og afstanden til byen reduceret på grund af oprindelige anvendte camp-områder smeltede. Højden på løjpen som de anvendte denne sæson kom usædvanligt højt op, hvilke medførte den længste op ad gående strækningsrekord på løjpen i år, hvilket giver løberne en rute som også er vanskelig. Ruten har så altid været vanskelig, men i ruten var der en kendt rute der hedder 'Labyrinten'. Der var også en udsigt, hvor den er kendt som et sted hvor man græder, det er altså efter man er kommet op efter den lange stejle løjpe. Jeg var heldig at skulle overvære det, under hundeslædetur-pausen.

Fra arrangørernes side har der været vanskeligheder, hvor man en gang mistede mange penge på grund af storm. Men arrangørerne har fået hjælp af andre arrangører fra andre lande, og fået kurser. De frivillige hjælpere har også gennemgået farlige situationer, hvor de for eksempel var nødt til at bringe kommunikationsudstyr op på fjeldene i stormvejr før løbets start.

De søger sponsorater, som giver udstyr og provianter. Hovedsponsoratet er Air Greenland, tidligere Grønlandsfly, som også kunne lande ved campen før i tiden, og stadig har personale som deltager i løbet ved lodtrækning. Alle sponsorers flag/bannere og logoer bliver hejset op ved arenaen og ved campen. Sisimiut Tusaataat og Nuuk fm samarbejder og reklamerer i radioen, man ser dokumentarer om ACR på KNR TV og man kan se kort film om på deres hjemmeside og på youtube.com. Arctic Cricle Race er international og er en reklameret sportsbegivenhed. Begivenhedens aktører er med til at globalisere Grønland på en god måde.

Min egen historie

Grunden til at jeg ville undersøge ACR var, at min afdøde far var en stor langrendsløber i sin ungdomstid. Der har altid været nogen som så op til ham og havde en eller anden relation til ham. Som hans datter var dette fjern og noget som skete i fortiden. Men af ren nysgerrighed tænkte jeg hvorfor folk følte der var en relation til min afdøde far og deres eget liv, derfor besluttede jeg at undersøge langrendslivet gennem ACR. Jeg valgte ikke at undersøge GM eller mindre arrangenter, da min far har været med til større arrangementer og har været til OL tilbage i 60'erne. Jeg vidste at der ville komme internationale løbere, som måske selv har været med til større arrangementer, og der ville være langrendsløbere som ville vide hvordan det føles at være en langrendsløber og hvilken påvirkning det har for deres liv.

Metode

Jeg har valgt flere metoder til at undersøge mit emne. Jeg har valgt at observere på facebook og ACR's hjemmeside, observere i felten og deltage både på nettet og i feltet. Jeg har også interviewet deltagere og personale, før og efter begivenheden, både med spørgeskemaer og optager. Til min observationen valgte jeg at bruge videokamera, digitalkamera og en optager. Under observationen har jeg skiftet metode fra sted til sted, lig med situationen og behovet for den måde jeg indsamlede empiri og svar på mine problemstillinger.

Mine observationssteder startede med internettet og informationsdage i kulturhuset Taseralik, march til kirken, start af løbet i arenaen, i campen og i ruten, samt ankomsstedet i campen og arenaen, samt hallen hvor der holdtes en afslutningsfest.

Under hele forløbet udviklede projektet til noget større, og jeg 'fandt' flere grupper som jeg kalder for hundeslæde-team, air-crew, frivillige og løbere. Under frivillige findes flere former for grupper (sikkerhedsfolk, transport, massører m.v.) og under løbere findes der endvidere grupper som har forskellige baggrund.

Langrendsløbere i spisestedet

Frivillige hjælpere, drikkepost-gruppen

Frivillige hjælpere, sikkerheds-folket

Hundeslæde-team

I starten ville jeg også undersøge hvordan de lokale blev påvirket kulturelt eller i deres forhold under begivenheden ACR, men undervejs bestemte jeg mig for ikke at skulle interviewe eller undersøge forholdene i Sisimiut. I stedet fokuserede jeg på selve grupperne og sociale relationer indbyrdes grupperne, samt ritualer i ACR.

Virtuel observation

Facebook har været en stor hjælp, da de også kunne se hvem jeg var og hvad jeg undersøgte ved at kigge på mit billede eller profil på facebook. Da jeg kom til Sisimiut genkendte mange mig og havde større åbenhed, selvom jeg ikke kendte dem på forhånd. Under observationen online observerede jeg også Air Greenlands hjemmeside, hvor man kan finde Air Greenlands personale som der skal med i løbet, der skriver deres personlige blogs om deres træning, sammenhold, familie samt andre ting som de selv vælger at fortælle om. I denne hjemmeside og på facebook kunne jeg så se løbernes udvikling og fælles træk, for eksempel brugte de ofte deres billeder med ski og dragt som profilbillede. Løberne fortæller også hvordan de oplever facebook: *"alt blev tilgængeligt, hvor man kommer helt tæt på hinanden, for eksempel kunne vi se billeder på facebook…hvordan ser løjpen ud? Reklame…kan være grunden til hvorfor flere folk kommer til…alting føles mere og mere tilgængeligt og nemt"*. (Christensen 2002: 293-313)

På ACR's hjemmeside kunne jeg se deres forestillede fællesskab, hvor løberne og de frivillige hjælpere skrev til hinanden, eller kommenterede hinanden. Deres samhørighed kunne man se, som man også kunne se under løbet, især i campen. (Christensen 2002: 293-313)

Deltagende observation

Ifølge Gold's model er der fire feltroller hvis man obseverer online, dvs på en hjemmeside eller chatside: *1. Fuld deltagelse, 1. Deltagende observation, 3. Observerende deltagelse og 4. Total observation/lurking*. Under min obsevation valgte jeg at observere ACR's hjemmesider, hvor frivillige hjælpere, langrendsløbere, personale samt andre interesserede kunne skrive deres træning, kommentarer og spørgsmål angående ACR. Hjemmesiden hører under facebooks system, så man kunne observere begge, samt gå ind i deres profiler og se hvilke personligheder/masker (ikke identiteter) jeg undersøger. (Christensen 2002: 293-313)

Interview

Gennem facebook fandt jeg en del informanter, som også kom fra andre lande og resten fra kysten. De fik en fælles spørgeskema som havde åbne spørgsmål, hvor de kunne skrive hvad de have lyst indenfor de ting som jeg ville vide om. Nogle af dem var søde nok at give deres personlige mobilnumre, hvor jeg kunne ringe til dem og interviewe dem i Nuuk før afgang til Sisimiut eller møde dem i Sisimiut og holde et mere personligt og ærligt interview. (Christensen 2002: 293-313)

Til min undersøgelse brugte jeg *snow-ball* sampling, hvor jeg spurgte gennem facebook hvem jeg kunne interviewe, og når det er sket spurgte jeg den interviewe om han eller hun kendte en osv. Fordi alle kunne se hvad jeg skrev på hjemmesiderne, kom der også nogle som jeg ikke kendte med hints om hvem jeg kunne interviewe.

Den måde jeg samlede min empiri var *kontrolleret*, dvs at jeg kun interviewe folk der har noget med ACR at gøre. Men mine interviews var forskellige fra sted til sted. På det virtuelle sted var mine interviews *semistrukturerede*, dvs at spørgsmålende var skemalagte eller baseret på en interview-guide som jeg selv har skrevet på min mobil. Mine ikke virtuelle interviews var mest *ikke-strukturerede*, hvor jeg tilfældigvis mødte de folk som jeg er interesseret i eller har haft kontakt med på hjemmesiderne. De kunne selv styre det de ville fortælle om, eller jeg kunne spørge videre om emnet. Nogle af de sidstnævnte kunne jeg bruge en mikrofon eller bare min mobil til at skrive notater ned. I nogle tilfælde var de enkelte som både blev interviewet gennem facebook med et spørgeskema, hvor blev interviewet under begivenheden i campen.

De frivillige hjælpere blev *uformelt interviewet* i campen eller blev observeret på de steder de arbejdede, ofte uden mikrofon, fordi jeg ville se deres naturlige arbejdsgang eller høre lidt sladder en gang imellem. Der var jeg nødt til at huske hvad der blev sagt og skrive dem ned bagefter. Under alle interviews brugte jeg ikke strukturerede interviews, hvor man stiller spørgsmål som skal svares med enten a eller b.

Grunden til det var, at jeg ville redigere mine spørgsmål hen ad vejen, så det blev tilpasset hver gang jeg fandt en ny tema eller et nyt problem. Det skete med, at jeg fandt ud af at jeg ikke kunne finde lokale informanter, som kunne svare på mine spørgsmål, fordi de selv oplever ACR på meget forskellig vis. Derfor bestemte jeg mig for ikke at tage dem med i min projekt.

Observation i Campen

Under min observation i campen havde jeg to dage til at interviewe eller observere. Den første dag brugte jeg mikrofonen og havde den med hele tiden. Den anden dag efter at have snuset til det hele, bestemte jeg mig for ikke at bruge mikrofonen, undtagen når der var nogen der selv ville interviewes med mikrofon. Det har så hjulpet meget på den måde de omgikkedes mig, og den måde de fortalte deres oplevelse under løbet, eller oplevelse af arbejdet i campen og udenfor campen.

Nogle gange blev jeg faktisk brugt som én som de kunne komme af med deres aggressioner på eller klager over hvordan tingene var. På den måde fik jeg også indblik på at der ikke kun er positivt over begivenheden, som den ellers blev præsenteret i starten af undersøgelsen.

I starten af begivenheden var jeg meget efter langrendsløberne, men efter jeg fik svaret på en masse problemstillinger som jeg har sat mig, gik jeg videre til en anden *fokusgruppe*, hvilket blev de frivillige hjælpere, og derefter gik jeg videre til en tredje fokusgruppe m.v.. (Bernard 2002: 180-239)

Under interviewet af løberne blev der fortalt at man er mest sammen i campen, og at man er mest alene ude i løjpen fordi man er spredt. En deltager fortæller: *"Man har oplevet en masse ting, man kan nævne sjove, trælse ting. Vi plejer at snakke om disse ting om aftenen…hver år kommer der også enkelte fra andre lande, de er underholdende, og vi kan også snakke med dem"*. Hvor en anden fortæller: *"det er en form for lettelse og samhørighed mellem alle løbere, alle er glade, alle er trætte, dejlig stemning"*. Nogle får nye venner/bekendtskabe helt naturligt eller tilfældigt, mens nogle prøver at finde nye venner for hver dag der går.

Jeg synes min observation var en deltagende observation, for de mennesker som jeg undersøgte kendte til undersøgelsen. Mine deltagelse var også mere eller mindre involveret i ACR-personales arbejde, hvor jeg løbende fik nye informationer eller fik nye opdaterede programmer gennem min mail. Selv efter løbet fik jeg mails fra dem om de ting som jeg ville bruge til min undersøgelse.

Jeg kan sige at jeg selv var både en virtuel og fysisk aktør blandt aktørerne, da jeg aktivt blandede mig ind i folks hverdag, for eksempel sendte dem spørgeskemaer når de ville bruge tid på dem eller fik personalet til at sende mig filer, som fik deres tid til at bruge på mig. Ordet Ilimmarfik fik også min rolle til at virke mere vigtig for mange af dem jeg mødte, selvom jeg anså mig blot som en studerende på træning til at være en antropolog. (Christensen 2002: 293-313)

Videokamera

Jeg valgte at bruge videokamera i min deltagelse i begivenheden ACR, dels fordi jeg gerne vil bruge optagelserne til at dokumentere ritualer der findes i begivenheden ACR, dels fordi jeg gerne vil indsamle empiri gennem observation gennem optagelser, samt formidle mit emne gennem medierne når projektet er afsluttet. (Møhl 2003; 163-183)

Tænd/sluk-mekanismen

Jeg har endvidere valgt ikke at bruge kameraet hele tiden, da folk som jeg observerer også får en deltagelse i optagelses-processen. Dvs at de bevidst er med i optagelsen, dermed kan ændre adfærd. Det har så fungeret som en slags tænd og sluk mekanismen, ligesom Goffmansk 'cue' hvor rummet bliver aktiveret når kameraet bliver tændt. Nogle gange forlader jeg også kameraet og lader den filme, så kan folk 'glemme' at de bliver filmet. (Møhl 2003; 163-183)

Problem med kamera

For det grønlandske samfund er antropologer meget 'nye' og ikke så bekendte, derfor har jeg haft ofte problemer med at folk bytter mig med journalister, og derfor antager at de kommer i radioen eller på tv. Så jeg har ofte forklaret, som jeg også skulle hver gang, at jeg kom fra Ilimmarfik og lavede en undersøgelse om ACR. For eksempel fik jeg faktisk et navneskilt som journalisterne fik, og den måde jeg filmede var også næsten ligesom journalisterne og fotograferne gjorde, hvilket gav mig en slags førsteret til at optage og fotografere. Men der var en fordel, hvor jeg fik muligheden for at observere fra andre vinkler, fik adgang til steder hvor tilskuerne ikke må være, fik adgang til 'backstage' m.v.. Jeg kan sige at jeg fik en rolle hvor jeg var accepteret og en del af arrangementet. Det fik folk til at føle sig mere åbne og ikke havde så mange grænser. (Møhl 2003; 163-183)

Deltagelse med videokamera

Når man deltager i et felt med kamera kan det slå fejl, på grund af synliggørelsen med kameraet. Men fordi ACR er konventionelt og har haft al slags pressefolk, var ACR-deltagerne vant til kameraer rundt omkring. Men alligevel spurgte jeg altid om tilladelse.

Optagelserne har tre tegnrelationer indenfor semiotikken, hvor den første opererer med *ikonicitet*[1], den anden med *symbolicitet*[2], og for det tredje indenfor *indeksikalitet*[3]. (Møhl 2003; 163-183)

På en Fabiansk måde kan man sige at: *"der hersker en form for samtidighed mellem en filmoptagelse og dens objekt"*. Men, med hensyn til mine optagelser hvor jeg går fra kameraet kan jeg ikke sige at det er helt det samme, for ifølge Herzfeld er antropologen en aktiv i sit felt, fordi antropologen selv afspejler sit nærvær og sin agens i optagelsesprocessen. Jeg føler at min præsens gav en gensidig deltagelse, hvor jeg i forvejen var kendt hos de mennesker jeg observerede, både fra facebook og mine gamle hjemsteder og sportklubber jeg var medlem af, og ikke mindst at jeg aktivt deltog i feltet. (Møhl 2003; 163-183)

Nogle gange optog jeg uden at jeg var til stede, hvor jeg ville bruge kameraet som mit ekstra øje, dels fordi jeg også ville undgå at de observeredes bevidsthed om der er optagelse 'var tændt', og dermed opnå naturlig adfærd hos de filmede. Men selvom det har været meningen med at filme det naturlige har jeg valgt at bruge optagelserne mere til formidling. Under optagelserne var jeg jo mere eller mindre til stede. For eksempel kan jeg fortælle at jeg havde min kamera tændt i et spisested, hvor jeg sad og surfede rundt på stedet og fik snakket med folk og interviewet enkelte. Efter optagelsen så jeg filmen og så at folk ikke lagde mærke til kameraet, og i stedet var mere naturlige. Det var faktisk det samme oplevelse som jeg fik oplevet og set både fra mit synspunkt og fra filmen, men der var jeg jo også aktiv i selve optagelsen. (Møhl 2003; 163-183)

[1] Ikonicitet: tillagte betydninger af afbildede objekter
[2] Symbolicitet: objekter og ord betegnet gennem konventionelt tillagte betydninger
[3] Indeksikalitet: aftegner elementer det der befandt sig i filmen og filmens lyd

Digitalkamera

Udover at filme valgte jeg også at tage billeder, fordi billeder siger meget mere end man tror. Man ser det som man ikke selv har set. For eksempel de mange billeder som jeg har taget kan til sammen vise en samlet mening, vise det man ikke var bevidst om eller vise udvikling på selve begivenheden (før/efter billeder). Men det samme problem kan forekomme, hvor folk er bevidste om at de bliver taget fotografi af dem selv, derfor kan stille sig i fokus, hvor man ellers gerne vil tage spontane billeder med handlinger i som man gerne vil fange. Billederne som jeg har taget har også hjulpet mig i at se hvordan stedet er indrettet/'staged', derfor gav mig overblik. (Davies 1999:117-135)

Møhl skriver:
"I forhold til kameraets effekt og den scene, det etablerer, forekommer det nærliggende at hente inspiration i nogle af de klassiske begreber fra det performative perspektiv, begreber, som især er blevet videreudviklet af Viktor Turner i hans analyser af ritualer og sociale dramaer (fx 1988). Således kunne tænd/sluk-mekanismen betragtes som et 'cue' (Goffman 1959) eller et metakommunikativt tegn, som installerer en glidning (shift) og angiver, at nu er der tale om en anden type adfærd (Bateson 1955). Den rumlige dimension, optikkens felt, og den tidslige dimension, tænd/sluk-mekanismen, skaber således sammen en særlig metakommunikativ filmramme." (Møhl 2003; 163-183)

Etik

Under min observation fandt jeg flere verdener med forskellige etik. På offentlige steder var folks adfærd helt anderledes end på små og lidt mere intime steder var. Felternes etiske strukturer var således forskellige. Deres etik er baseret på handlinger, som er uhåndgribelige som vurderes, dette kaldes så for en etik. Man kan tænke hvad slags moral der findes i de felter jeg observerede. På facebook opførte folk anderledes, i arenaen, i campen og til Gallaperty. Jeg skulle føle mig frem og finde deres måde at være på, og finde den rette måde at være på, for at jeg skulle blive accepteret i gruppen eller passe på at jeg ikke gøre noget forkert. Når jeg befandt mig campen var folk mere åbne, og både det fysiske og psykiske grænser var mere eller mindre overskredet, grundet den tætte sammenhold, samt nøgenhed der var inde i teltet. For eksempel fortæller en deltager:

"Når man lige er kommet ind og skal skrifte tøj, alle står bare og smider tøjet, det vil man jo aldrig gøre, altså mænd og kvinder sammen"

Folks adfærd og handlinger var mere intime end det var ude i arenaen. Inde i teltet var man nødt til at skifte tøj hvor der var både mænd og kvinder, inde i massage-rummet var der også nøgenhed, samt man sov i samme telt lige ved siden af hinanden. I det psykiske tilstand var der også nøgenhed, for de gennemgik processer i deres liv, derfor ikke skjulte deres følelser for andre, nogle græd i fuld offentlighed. (Hastrup 2009: 9-27)

Kulturblindhed?

Jeg har fra min barndom været opdraget med sport i hverdagen, især da vi var sammen med min far. Jeg vidste meget om langrendslivet i små klubber. Jeg kan huske hvad man skal gøre klar og hvor meget træning det kræver for at kunne opnå gode resultater. Jeg ved også hvilken social samvær man kan få i lig med hvilken klub man er medlem af. Men i denne begivenhed var alle forskellige mennesker med, både klubber og personer som ikke er med i klubber, arbejdsrelaterede deltagere eller mere eller mindre professionelle sportsudøvere, grønlændere og udlændinge og mange andre med forskellige kultur-baggrund.

Der var nogle ting som jeg kunne relatere til mig selv, og kunne se og (forud-)forstå hvad det er jeg var i gang med at observere. Det betyder ikke at min feltarbejde er på diskurs, fordi jeg føler at jeg kan forstå mere end jeg har forventet at skulle forstå eller få indsigt i. min position var også på forhånd anderledes, da jeg selv mere eller mindre i bekendtskab med de mennesker jeg observerede.

Men rent professionelt skulle jeg kunne se og skille de to ad, selvom jeg kunne bruge mit kendskab til en fordel. I starten fortalte jeg ikke om min viden eller om min far, fordi de mennesker som jeg interviewede skulle se mig som ikke-viden, derfor havde mere at skulle fortælle om deres forberedelser og deltagelse. Ifølge Cato skulle jeg have en *'runddans'* mellem min teori/hypoteser, metode og data mens jeg var i gang med undersøgelsen. Jeg kunne ændre min metode fra dag til dag, tage mit navneskilt på eller bare være mig selv og være sammen med folk. (Paulsgaard 1997: 70-93)

Sporten i antropologien

Sport bliver til dels beskrevet som en del af 'civilisations proces', hvor den regulerer eller mindsker voldelig konfrontation og bliver kaldt 'figurational sociology' af Elias og Dunning. Af Giddens bliver sporten anset som en erstatning af spændinger mellem moderne samfund, kaldet 'state formation'.

I løbet af mange år er sociale lege blevet importeret og ændret, hvor den også kunne findes i flere variationer og er blevet organiseret sport. Ifølge Goldlust, er sporten blevet underholdning og en symbolsk repræsentation af internationale politiske og ideologiske kampe.

Man kan sætte sporten med to hovedproblemer, hvor den ene handler om sportens sociale opbygning. For eksempel kan vi ifølge Caillois kigge på taxonomien i sporten eller ifølge Caldwell se hvordan en aktivitet bliver anset som sport, hvordan sportsgrenen selv kan blive sammenlignet af en anden sportsgren; endvidere hvordan sporten opererer mellem institutionerne i forhold til uddannelse, kommunikation og reglerne med videre.

Det andet hovedproblem handler om magtforhold mellem nationer og køn, hvor imperialismen spiller stort ind. Ifølge Rojek er 'figurational sociology' underminerende overfor betydningen af klassekampe, menneskeracen og køn, og derfor undervurderer integration og dynamik i et kapitalistisk samfund. (Rowe 1995; 103-104)

Religion ifølge antropologien

Hvad er religion ifølge antropologien? Her er nogle antropologers *definitioner* om hvad religion er:

"a propitiation or conciliation of powers superior til man which are believed to direct and control the course of nature and human life"(Frazer).

Under Gudstjenesten sagde præsten at vejrprognosen (sila) bliver undersøgt og man kun kan håbe på og bede om god vejr, før og efter talen om at det er Gud er i alt og alle. Det vil sige at Gud har magten over vejret. Og hvad er Guddommeligt?

"the feeling, acts, and experiences of individual men in their solitude, so far as they apprehend themselves to stand in relation to whatever they may consider the divine"(James).

Hos langrendsløberne bliver ensomhed nævnt ofte, og hvilken følelse det giver. Man er kun et menneske, naturen er noget som er meget større end ens selv. Den oplevelse som de selv føler kan sammenlignes med noget guddommeligt (hvis man er religiøs) eller noget meget større, hvilket er naturen (hvis man ikke er religiøs). Alle deltagere som har forskellige baggrund og religion, eller anden overbevisning er samlet i kirken og udføre en handling. Og på en eller anden måde holder de fast ved den håb som præsten giver eller holder tale om, for eksempel her:

"A unified system of beliefs and practices relative to sacred things, that is to say, things aside and forbidden – beliefs and practices which unite into one single moral community called Church, all those who adhere to them"(Durkheim).

Ordene som de selv har udtrykt i mine interviews har rigtig meget fælles, hvor jeg ikke kan skelne deres udsagn og præstens tale helt fra hinanden. For eksempel da præsten udtalte om at man ikke er med kun på grund af at man skal vinde eller sejre over andre, men fordi man gerne vil være med i ét fællesskab, og fællesskabet har moral. I præstens tale nævnte hun at der kan ske ulykker eller ske noget uventet, det er noget som hører til Guds magt og vi kun er underlegne, derfor skaber det meningen med de ting der sker, ligesom der står her:

"A metasystem that solves problems of meaning (or Problems of Meaning) generated in large part (though not entirely) be the social order, by grounding that order within a theoretically ultimate reality within which those problems will 'make sense'"(Ortner).

Den ofte citerede definition er af Glifford Geertz, hvilket er:

"..a system of symbols which act to establish powerful, pervasive, and long-lasting moods and motivations in men by formulating conceptions of a general order of existence and clothing these conceptions with such an aura of factuality that the moods and motivations seem uniquely realistic"[4]

[4] Geertz, Glifford. 'Religion as a Cultural System', i Glifford Geertz: *The Interpretation of Cultures*. New York: Basic Books 1973. Side 90

I dette citat kan jeg se at den religionen, eller Gudstjenesten også er til for at motivere langrendsløberne til deres lange tur, og at præstens tale hjælper langrendsløberne til at forstå deres eksistens og handlinger, for mange af langrendsløberne har ofte nævnt at de mange gange tænker *'Hvorfor er jeg her? Hvad laver jeg? Hvad har jeg sat mig selv ind i?'* hvilket kan give dem et bristepunkt. Men fordi de har selv-motivation eller på grund af religionen, kommer de altid videre. Disse følelser bliver reelle også før løbets start, nemlig i kirken.

Religionen har altid været en diskussion, for eksempel at den guddommelige faktisk er inden i os. Det der er inden i os bliver virkeliggjort og personificeret. Fordi mennesket har behov for karakterisere menneskets sociale forhold. Eller skriver i sin tekst at religionen: "*1. opfylder individuelle behov (psykologiske eller følelsesmæssige)".* Her mener jeg at Gudstjenesten opfylder alle i ACR, fordi langrendsløberne og frivillige hjælpere samt andre deltagere får opfyldt deres behov, også selvom de ikke er religiøse. *"2. forklarer (oprindelse eller årsager)"*. Præsten forklarer ulykker eller vejret har en forklaring som er guddommeligt. *"3. er kilden til regler og normer (traditioner og love)"*. Præsten giver både religiøse og ikke religiøse råd om hvordan vi skal være sammen. Udover præstens tale er der regler i ACR der gælder for alle deltagere. Og årsagen til reglerne og løsningen af problemerne kan findes i punkt 4 og 5: *"4. er kilden til "ultimative sanktioner" (social kontrol, forbud men også påbud). 5. løser nuværende problemer (menneskelige fejl der løses af religiøse handlinger). 6. opfylder 'samfundets behov'"*, grunden til at den er i gåseøjne er at mennesker har en forestillet fællesskab, og fællesskabets behov er blot en konceptuel behov, hvor de kun opfylder nogle af de individuelles behov. (Eller 2007:1-28)

March til kirken

Det er traditionen at man enten holder Gudstjeneste eller synger salmer til en stor begivenhed. Men det kan også være en slags performance eller en blot kulturoplevelse selvom man ikke tror på Gud.

Hvert år arrangerer de en Gudstjeneste med en march til og fra kirken, med et grønlandsk flag. Internationale langrendsløbere tager også deres flag med og flagrer gerne med deres eget flag når de bliver filmet. De følger også med hele vejen igennem, selvom de ikke rigtig forstår hvad præsten siger. Da jeg interviewede dem fik jeg at vide at de har læst og hørt om den usædvanlige kirke og vil gerne opleve grønlandsk kultur, nemlig religionen. De er nødvendigvis ikke troende eller kristne for den sags skyld, men de tror på en fælles tro om at der er noget man er fælles om. Fælles om en begivenhed, og i denne kategori er sporten og selve fælleskabet.

Der er enkelte kristne langrendsløbere som jeg stødte på facebook, og en af dem var tilfældigvis en organist i kirken, han spillede orgel endda i kirken under Gudstjenesten.

Gudstjenesten er slut, grupperne kan tydelig ses

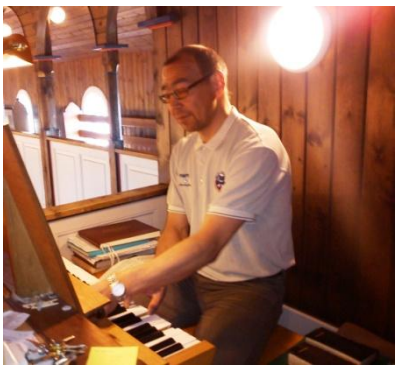

Organisten/langrendsløberen spiller orgel

Lignelsen

Præstens tale refererer mest til langrendsløberne, hvilket kan læses her i Paulus' første brev til Korinterne, kap. 9, vers 24-27:

"24. Ved I ikke, at de, der løber på væddeløbsbanen, ganske vist alle løber, men kun én får sejrsprisen? Løb således, at I kan vinde den!
25. enhver, der deltager i idrætskamp, er afholdende i alt; de andre for at få en sejrskrans, der aldrig visner.
26. Jeg løber derfor ikke på må og få; jeg kæmper som en nævekæmper, der ikke støder i luften,
27. men jeg er hård mod mit legeme og holder det i ave, for at ikke jeg, der har prædiket for andre, selv skal blive forkastet." (Gyldendal MCMLXI; 950)

I den lignelse som præsten har valgt at bruge til Gudstjenesten, før start af løbet, indeholder søgen af bekræftelse af Gud eller accept af Gud. Den indeholder også om kamp og afholdenhed, hvilket også gennemgås af langrendsløberne under før og under løbet. Afholdenhed som ofte relateres til usundt mad eller alkohol. Talen refererer ikke ret meget til de frivillige hjælpere og sikkerhedsfolk, samt lokale folk, for eksempel her:

"Denne lignelse er til langrendsløbernes kamp og afholdenhed, en sejrkrans der aldrig visner, det er en opfordring til at kæmpe med al styrke"
"Det kræver selvbevidsthed, sætte krav til sig selv og målbevidsthed. Jeg er ikke i tvivl om at I vil få meget ud af jeres deltagelse i ACR i krop, sjæl og ånd. I vil få noget af det ved at være i den flotte natur som menneske. Man finder ud af om man kan nå sine grænser eller ej, og når man når sin grænse føler man sig lidt større, viljen er styrken, som Paulus siger: '...jeg er hård mod mit legeme og holder det i ave'" (eget oversættelse).

Salmer

"Jiisu, ima asavarma pinngortitaralunga, illit annaffigissavarma tammarsimangaartunga; illit pigissavat tarniga utertitat" (Lauritsen 1971; 44) I denne salme kan vi se at præsten har valgt passende indhold til begivenheden ACR, hvor os, mennesker er skabt og elsket af Gud, og vi menneskers sjæle tilhører Gud, således vi kun kan bede om helse til vores krop: *"Ataataga, naakkinga; timiga tuniuk peqqissaatissaanik" "Pikkorissikkinga pisassannut tamanut, qiimmassartarlunga"* (Lauritsen 1971; 32), samt i denne salme: *"Siooranartut suut atussagikka maani, perlummullu sumut pissallunga ilaanni; pissaaneqartinnga nakussatsillunga, ajugaaqqullunga usserneqaruma"* (Lauritsen 1971; 32-33) kan nogle gange kæmpe mod farer, derfor bede om styrke til at vinde over prøvelser/stormvejr. Salmerne slutter dermed: *"Ilinnimi qinnutigaarput tamatta eqqissineq Guutip inaata pia; asallutit maanga katersortaratta asaqatigiilluta eqqissisa"* (Lauritsen 1971; 274), hvor den referer til søgning af fred i Guds hus (kirken), samt i kærlighed til Gud forsamles og vil få fred i kærlighed.

I disse salmer kan man høre at præsten har valgt disse, for at give håb, styrke, helse og fred. Hvilket har meget tilfældes med langrendsløbernes fortællinger om hvad de føler under løbet. Deres forhold til naturen har også stor lighed når det gælder kristendommens syn på forholdet mellem menneske og natur. Selvom mange hævdede at de ikke var troende, så vil jeg mene at troen eller håbet om det samme følelser og processer i livet har samme mening, uanset om man er religiøs eller ej.

Ritualer

Ifølge Whitehore kan man forklare og forstå religionen ved at undersøge hvilken indhold der er eller et system der er, eller man kan sige, ifølge Leach, at religionen skaber ligevægt og selvfølgelig konflikt i verden. Her i ACR skaber den nemlig ligevægt uanset hvilken nationalitet man kommer fra, har man samme håb og noget man er fælles om.

Den Gudstjeneste der fandtes før ACR vil jeg sige at det er en social handling/ritual, fordi det sker hver år før ACR-start, samt at mange løbere, uanset om de er religiøse eller ej, kommer til Gudstjenesten. For nogle kan det måske være en tilblivet ritual, fordi de selv hævder at de ikke er religiøse, men vil se kirken og opleve grønlands kultur.

Gudstjenesten integrerer og legitimerer magten og giver deltagerne stærke religiøse eller på en anden måde emotionelle oplevelser. Gudstjenesten giver også refleksion, fordi den giver deltagerne en unik anledning til at reflektere over sig selv og sit eget samfund/baggrund. Så vi kan sige ifølge Turner at Gudtjenesten også har en dobbelthed, den integrerer og skaber eksistentiel mening.

Under Gustjenesten giver præsten et *dominerende symbol* og et *nøglesymbol* i fokus, hvilket er en *'afholdenhed der giver en sejrskrans der aldrig visner'*.[5] Nøglesymbolet er altså organiseret fra præstens side. Gudstjenesten giver også en sammensmeltning af to betydninger, hvor troende og ikke troende *'smelter sammen'* i kirken med samme håb og proces i livet/løbet.

Gudstjenesten polariserer også meninger, den ene ideologiske med samfundets moralske og sociale orden, den anden sanselige med fysiologiske og biologiske betydninger. Ifølge Schechner er det et kontinuum der er teateret der repræsenterer fornøjelse og underholdning, ritualet er også en repræsentation af sociale virkninger og trosformer.

[5] Turner, W. Viktor: *The Forest of Symbols. Aspects of Ndembu Ritual*. Ithaca, NY: Cornell Univerity Press 1967.

I den vestlige verden er ritualet en *"teater som en refleksion over livsbetingelser"*. Men ifølge Bloch er ritualforståelsen en den traditionelle funktionalistiske forklaring utilfredstillende og den intellektualistiske og symbolistiske synsvinkler utilstrækkelige, fordi: *"ritualer er hændelser som kombinerer egenskaber ved udsagn og handlinger. Det er på grund af den kombination at analysen af ritualer altid har været umådelige tvetydige"* For ham er ritualet sekulært, så jeg tænker hvad er så primært? Det primære må så være ritualets tilblivelse, hvilket må være folks behov for at skabe mening i livet. (Hylland-Eriksen 1998: 207-220) (Ortner 2002: 158-167)

Rappaport mener at ritualet ikke behøver at være religiøst eller guddommeligt, hvor han siger at *"social contract is embodied in or is intrinsic to ritual's form or structure"*, eller *"it is in the nature of ritual to invest its content with morality"*. Det handler om moral og sociale sammenhænge mellem ritualets form og struktur. Formen er arrangementet eller handlingen af indhold i ritualet skabt af menneskelige sociale liv: *"I take therefore ritual to be the social act basic to humanity"*.
Han definerer ritualet med 5 forskellige områder: 1. udøveren af ritualet specificerer ikke ritualerne eller ytringerne, udøveren følger blot mere eller mindre fra punkt til punkt andres ritualer, 2. formalitet, tingene bare skal være i orden (*'as decorum'*: 'dekorativt'), 3. ritualer med næsten ingen afvigelser/ændringer, 4. rituel forestilling eller blot en forestilling og 5. formalitet i en psykisk virkning.
Jeg mener Rappaport rammer rigtigt når det gælder ikke troende deltagere, hvor de også udfører ritualer under begivenheden. Der er mange som kun deltog i kirken, præmieoverrækkelserne eller andre relevante ritualer og fulgte formaliteterne, delvist i performa med eller mindre psykisk virkning. (Rappaport 1999: 23-68)

Langrendsløbere

Under min observation fandt jeg mere eller mindre dikotomi hos deltagerne, hvilket er: fra frivillig hjælper til løber/fra løber til frivillig; nye langrendsløbere/gamle langrendsløbere; veteraner, som konkurrerer hårdt og er meget tekniske anlagte (enere)/sociale langrendsløbere, som er meget følelsesbetonede (nogle bliver konkurrencetyper og omvendt); idrætsfolk der er løbere/idrætsfolk der prøver alt ekstremt og lokale langrendsløbere/langrendsløbere fra kysten. Grupperne har også forskellige typer, hvor der er 10 deltagere fra air greenland, Inuk fitness-hold, ene-deltagere, gengangere som enten er bidt af det eller skal forsøge igen efter mislykket forsøg, unge fra Matu-projektet og Gertrud Rask Minde (Sisimiut, lokal institution).

Hos næsten alle løberne er der en bristepunkt, især ved labyrinten, eller ved de stejleste og hårdeste bakker. Bristepunktet kan så komme også før startet af løbet og kan komme flere gange undervejs. Nogle tanker som blev udtrykt er *'Hvad laver jeg her? Hvad har jeg sat mig ind i?'*, og ensomheden og stilheden bliver også ofte nævnt, hvilket giver en dybere erkendelse om sin nuværende eksistens eller tro.

Langrendsløbere ved afholdenhed fra alkohol, kaffe eller cigaret bestemt sig for at gennemføre løbet, eller før de fylder 50 gennemfører en proces i livet. Uanset om de har en grund til at deltage, gennemgår de en grænseoverskridende form for proces. Det er en udfordring og en oplevelse i sig selv at deltage, men det kræver selv-motivation og andres opfordringer til at kunne gennemføre løbet. Nogle løbere bliver afholdenheden til en slags prøvelse, hvor man for eksempel råber eller tænker højt om at man virkelig får lyst til at ryge en cigaret. Motivationen er kun ene om at løberne gennemgår det, nogle samler styrke inde hos dem selv eller i troen, når trætheden rammer én. Når målet er nået føler de fred. En langrendsløber fortæller om sin oplevelse og følelser under løbet:

"…dybt taknemmelig over små ting, store ting, alt mulige. Alt kom igennem hovedet, så græd jeg lidt…masser af følelser. Det med at komme så langt ud rent mentalt, når man føler sig træt og man ellers føler: man kan ikke mere, men du er nødt til at bare komme videre. Det kan jeg godt lide, den der med at presse sig selv lidt ekstra også se hvordan jeg selv reagerer…hvordan jeg har oplevet mig selv at, så begynder jeg at græde…at grine… eller et eller andet i den dur…sådan har jeg selv ikke oplevet mig selv før. Jeg troede virkelige ik' jeg ku' bare tænke på noget også begynde at tude helt vildt, være helt alene, bare gi' mig selv lov til at bare græde helt vildt, også bare få det ud, nå ok ajunngilaq, man kan fortsætte…."

Mange udtrykker også at det er dem selv som har taget beslutningen om at være med i løbet, derfor skal man udføre det, og når det går galt kan man ikke beskylde andre end sig selv. Når man gennemfører det taber man ikke, for man er kun i konkurrence med sig selv. For nogle konkurrencetyper kan man se en gentagende proces, hvor man kommer over sine grænser: *"killissakka ukiut tamaasa tassuuna angusarpakka"*. En fortæller at han får anerkendelse og selvtillid. Én ting som jeg har lagt mærke til var, at kvindelige løbere var mere i fokus med deres psykiske grænser, hvor mænd var mest fokuserede på deres fysiske grænser, hvilket gav et billede af hvordan mænd og kvinder ser på dem selv og hvordan de tackler deres syn på dem selv.

Langrendsløbet var altså ikke kun noget som gav en styrke og viljeprøve; rensdyrjagt var også en af de ting som blev nævnt, især hos mænd: *"sivisuumik ingerlaarneq, taavalu allanik atortoqarpiarani, taava naggataani aattaat soorlu oqimaattunik nammalersimalluni uniinnartoqarsinnaanngilaq imaaliallaannaq, taamaattumik ilaa apuuttariaqarpugut"*. Og hvorfor man sammenligner rensdyrjagt blev udtrykt på den måde: *"nuna timaaniinneq, nipaassuseq, suna tamaat ungasillillugu, imaaliallaannaq takkuttoqarsinnaanngittoq, taanna immaqa annertuumik peqqutaasimassooq"*

Man siger at det er verdens hårdeste løb, og jeg spørger en af konkurrencetyperne som gentagne gange har været med, og han svarer at ACR-langrend er den hårdeste sprotsgren han har prøvet. Man kommer altid over sine grænser og det er altid hårdt hver gang.

Liminalitet

Ifølge Turner kan vi sige at grænsen er liminaliteten, hvor det er grænsen fra et tidligere status til et nyt status. Det er en grænse hvor man bliver nødt til at komme over. Her er ritualen meget personlig, men også social, da den nye status (medalje/diplom) både er offentlig i samfundet (communitas) og privat.[6]

Liminalitetens oppositioner

Liminaliteten og status er i kontrast med hinanden, på en Lévi-Strauss måde, hvor man kan se oppositioner som gennemleves af deltagerne: fra afholdenhed til ophør af afholdenhed eller fra afholdenhed til et nyt liv uden grund til afholdenhed, gammel livstid til en nye livsstil, personlig deltagelse til offentlig rank i langrend, fra erkendelse til stolthed, lav selvværd til høj selvværd, fra frivillig hjælper (social) til langrendsløber (individuel) med videre. Det er kontraster som vi kalder indenfor dynamikken mellem den ideologiske og sanselige områder, hvor den ideologiske indeholder samfundets moralske og sociale orden[7], hvor den sanselige indeholder fysiologiske og biologiske betydninger[8]. (Turner 2002: 358-374)

[6] Viktor Turner: Status 1 (Societas) – Væk fra status – Liminal fase (Communitas) – Vejen til ny status _ Status 2 (Societas)

[7] Synet på alkohol i samfundet har påvirket nogle løbere, for eksempel afholder de sig væk fra alkohol eller cigaret. De har for eksempel gået til behandling eller rygestopskursus.

[8] Der er institutioner som bruger sporten som en positiv virking for unge som har udviklingsforstyrrelser, eller der er deltagere som gerne vil udføre løbet før de bliver 50 år gamle.

Fokusgrupper

Mine fokusgrupper er vidt forskellige når det gælder køn. Som skrevet er der kønsfordeling på en meget traditionelt måde. Massørerne er kun kvinder og altid har været kvinder. Transport- og sikkerhedsfolket er generelt mænd, hvor der er enkelte kvinder. Sundhedsfolket er generelt kvinder, ligesom drikkepost-gruppen. Deres sammenhold er blevet nævnt som tæt med glade og tunge minder. Der blev nævnt en sneskred fra 1998, som er blevet en tragisk oplevelse. Udover ulykken fortæller mange der næsten ikke sker dårlige ting under begivenheden, for man får glade stunder og grineflip. Men selvfølgelig får nogle en grædetur, måske mest på grund af træthed.

Mange frivillige hjælpere bruger gerne deres ferie på ACR, og tænker ikke på goder med pengeværdi. Deres værdier er så andre ting, såsom god sammenhold, søskende-/familieføelse og alt andet som har en positiv virkning på deres liv. Selvom mange af dem er grønlandssprogede bliver de nødt til at tale engelsk med internationale løbere som også måske heller ikke er så gode til at tale engelsk, med mindre misforståelser, hvor de bruger meget mimik, hvilket er meget sjovt og lærerig.

Hos internationale løbere blev det ofte nævnt at internationale løbere ofte sætter meget pris på deres rang indenfor den type sprotsgren, hvor grønlænderne og visse langrendsløbere rundt fra verdenen er mere social-prægede. For eksemple selve arrangementet er med camp, hvor man 'er nødt til' at være sammen og være social, hvorimod i andre lande kommer kun til selve begivnenheden og kommer hjem igen uden at skulle være forpligtet til at være sammen med andre. Selv de lokale er integreret i begivenheden, derfor føles, ifølge internationale deltagere, som et fælles samfundsoplevelse. Det er det der gør det til en unik begivenhed.

Identitet

Hvis man vil se bort fra den forestillede fællesskab, kan man kigge nærmere på identitet hos mennesker. Men hvordan de hænger sammen kan man også undersøge. Man har ens eget identitet, og identitet udefra, hvilket er privat identitet som er personligt eller offentligt som er den sociale.
Ifølge Jenkins skal identitet bekræftes af andre i sociale samhandlinger og at identitet er nært forbundet med klassifikation. I denne omfang er ACR fyldt med institutioner, hvor der er kategorier, roller og positioner.

Fordi der altid er samspil mellem sit eget og den sociale identitet, er der tale om 'indre-ydre-dialektik', hvor identiteten er processuel og integreret. Det vil sige at han taler om 'selv' som individets kropsliggjorte perspektiv er inden for hans eller hendes sociale kontekst.

Fra 'den tidligste identitet' udvikles der en 'primær identitet', som bygges oven på selvet. Og det påvirker selvet ved at udvide og transformere under sociale samhandlinger og påvirkninger fra institutionelle systemer, hvor der tilføres detaljer og nuancer.

Identitet er så noget som der fremføres og konstrueres i sociale situationer, og noget der hænger sammen med samfundets institutioner. Institutionerne er kilden til identifikation: *"en identitet, som dannes i og af institutionen.."* Her er det ACR.

Ifølge Goffman handler det om 'samhandlingsordenen', i ACR er der samhandling. Og ifølge Jenkins handler det om en symbolsk konstruktion af kollektive identiteter, hvor folk tilhører mere eller mindre en bestemt homogen helhed. I ACR er der så grupper som både er konstrueret på forhånd[9] eller dannet efter kulturelle levemåde[10]. ACR 'producerer' dermed mennesker, som 'identificeres på bestemte måder'. (Jenkins 2008: 9-51)

Den kulturelle levemåde eller kønsfordeling i arbejdsområder er meget synlig i ACR, hvor den reflekterer den grønlandske moderne erhvervsstruktur. Kvinderne er generelt i social- eller sundhedsområde (drikkeposter, massører, sygeplejersker), hvor mændene generelt er i transport-sikkerhedsområde, eller meget traditionelt i et hundelsædeteam. Der er kommet enkelte kvinder i de mandlige grupper, men synligheden er så stort at selv folk i grupperne taler højt om det. Det viser endnu tydeligere at Grønlands kønfordeling i erhvervsområder er ved at ændre sig, selvom det ikke er markant. (Tróndheim 2010: 86)

[9] Frivillige hjælpere: sikkerheds- og sundhedsfolk, transportfolk, køkkenpersonale, massører, drikkepostpersonale, hundeslædeteam med videre. Deltagere: Air Greenland personale-løbere, internationale løbere, grønlandske små grupper, institutionsbørn med deres stættepersoner, forkæmpere mod kræft-løbere med videre.
[10] Kvindelige: massører, køkkenpersonale, sundhedsfolk og drikkepostpersonale. Mandlige: transportfolk, sikkerhedsfolk, hundeslædeteam.

Identitetsstruktur

Arctic Circle Race er en glad og positiv begivenhed, og har positiv omtale, hvilket Grønland har brug for:

"pressen har jo været god til at fortælle alle de dårlige historier, men trods alt pressen kan finde på det her, jeg synes det er dejligt. Jeg glædedes jo når der er jo positiv omtale her for landet fordi… selvfølgelig skal man også fortælle om det der ikke er godt, man skal bare huske at, de mindre gode ting har man jo altså også i sit eget land, ik'? Der er jo også både det ene og andet, og det har været meget synligt…det der har været mindre godt her i landet….så jeg synes det er rigtig godt det her, og blandt andet for at få god omtale på. Der er mange mennesker, der får en god oplevelse med det, og jeg synes det er så dejligt at der kommer så mange mennesker fra så mange lande og oplever grønlandsk mentalitet og natur og kultur, og finder ud af hvor gæstfrie og varme folk er her, ik? Ja, det synes jeg"

Her vil jeg gerne relatere citatet til de internationale løberes mening om hvordan de selv oplever deres identitet mellem europæiske store sportsbegivenheder og ACR, hvor de siger at i de mere civiliserede lande har man mere anonymitet hvorimod man har mere social samvær i vores samfund. Den tætte forhold til naturen bliver parallelt sammenlignet med den tætte sociale forhold, fordi man bliver 'tvungen' til at være sammen i campen/byen, i modsætning man kan køre hjem til hotellet/en anden by efter løbet i andre lande.

I dette arrangement, er der både kultur-traditionalisme og post-modernisme identitetsstruktur. Kultur-traditionalisme fordi, hundeslæden er brugt som et symbol på begivenheden og er brugt bevidst, og hvor naturen er det centrale sted i begivenheden. Post-modernisme fordi, arrangørerne gerne vil vise at vi er moderne og civiliserede, samt at man kigge hen mod at være globaliseret land. Det er den polariserede syn som internationale løbere har oplevet. Man kan sige at grønlandske løbere som har et tæt forhold til naturen og internationale løbere som kommer fra meget moderne lande mødes i ACR. (Friedman 1987: 71-90)

En god forestilling

Ifølge Goffman er der tale om teaterliv, som bruges som et metafor. Mennesker tage roller for at vise en realitet som ikke er en realitet i virkeligheden. For at kunne have en rolle, skal man så handle strategisk[11], som Goffman kommer nærmere på i sin teori.

På *'for-scenen'* er der menneskets rolle synlig som ikke er virkelig, og på *'bag-scenen'* er der det virkelige liv. Jeg skulle mærke og se den under min observation inde i personalerummet/*'bag-scenen'* i Taseralik efter starten af løbet. Jeg lyttede til radionen som var tændt, hvor transport og kommunikationsholdet havde travlt med det virkelige ting der sker under løbet, hvor ude i arenaen *'for-scenen'* kunne den synlige rolle ses hos de frivillige hjælpere. Inde i personalerummet var der mindre aggressioner og tegn på stress og træthed, men ude i arenaen kunne ses glæde, dans og smilende ansigter. Det vil sige at i *'for-scenen'* opretholder menneskerne et fælles indtryk i en situation, kaldet *'framing'*. Disse individer har et face, og det symbolske interaktion mellem mennesker kaldes *'facework'*.

Man kunne nemt se de frivillige deltagers *rolleforpligtelse* ved at være venlige og rare, selvom de var trætte efter flere timers arbejde med forberedelser, eller fordi de er ægtefælle til deltagerne/arrangørerne, dermed føler de har forpligtelse til at deltage i det frivillige arbejde. Deres *rolletilknytning* kan også nævnes, da jeg tilmeldte mig ellers som en frivillig hjælper men fik afslag, fordi de frivillige hjælpere kender deres arbejde og/eller kender hinandens rutiner. Deres *rolle-omfavnelse* bliver også ofte nævnt af de frivillige hjælpere, hvor de fortæller at de finder ACR meget interessant, og især sammenholdet. Hvert år kan de finde på at sige at slet ikke skal være med igen, fordi de plejer at være meget trætte, men alligevel begynder de igen at glæde sig til næste år. Deres *rolledistance* kan man også se hos de frivillige deltagere bag scenen. (Goffman 1992: 24-91), (Hviid-Jakobsen, Kristiansen 2002: 46-49, 97-116)

[11] Tænke strategisk: tænkning, kundskab, symboler og sprog er menneskets evne til at kunne handle.

Hundeslæde-team

"det er os der bringer kulturen med og derfor byder på grønlansk mad…når vi har fyldt vores slæder med grønlandsk proviant og har taget flotte grønlandske dragter på tager vi over til campen. Der kan løberne, officielle og seere smage grønlandsk proviant"

Ifølge Hastrup er traditionel føde et led i en selvobjektifikation, hvor det er en måde at finde tilbage til rødderne på at forene fortid og nutid og derved genskabe sin identitet. Det vil sige at byde på grønlandsk mad er: *"kollektiv bekræftelse af identitet og fællesskab"*. (Olsen 2011: 409-428) Jeg mener i denne begivenhden at byde på grønlandsk mad er blevet til en kulturel elaborerende nøglesymbol[12], fordi det sker under en begivenhed, hvor der er folk fra andre lande, og fordi det er en performance og identitetsskabende. (Pedersen 2012: 51-76)

Her handler det ikke kun om mad. Det gælder også tøjet som de tager på før servering. Og ikke kun det handler det også ifølge Turner:

"Kulturelle performancer…kan udgøre aktive forandringspotentialer, idet de repræsenterer kulturens eget blik på sig selv og det tegnebord, hvorpå kreative aktører skitserer, hvad de mener er bedre eller mere interessante 'livsprojekter'" (Møhl 2003; 163-183)

I citatet hvor Viktor Turner siger om ritualen, vil jeg mene at *'kalaaliminillerneq'*[13] som sker hvert år i campen under begivenheden ACR, er et 'livsprojekt' for hundeslæde-teamet.

[12] Ifølge Ortner er der to symboler: 1. opsummerende symbol, hvor symbolerne er 'hellige' / urørlige. 2. elaborerende symboler, hvor symboler er analytiske (skikke).
[13] 'Kalaaliminillerneq': 'byde på grønlandsk proviant'

Her mener jeg at slædehunde-teamet i ACR, laver en performance, fordi de mener at det repræsenterer Grønlands kultur, hvor de skitserer det bedste af Grønland ved at give slædehunde-ture og byde på grønlandsk proviant ved campen.

De er kreative aktører og siger at det er vigtigt for Grønland at vise kulturen, at vise slædehunde og tøj. Altså tøj som ellers er bestilt fra Nordgrønland og nødvendigvis ikke er lokalt, og mad som de nødvendigvis ikke selv har samlet, men givet fra en sponsorat, nemlig Royal Greenland.

I denne omfang forstod jeg hvorfor hundeslæden er med i ACR´s logo. I starten troede jeg jo at det kun var symbolsk på et billedligt måde, men efter observationen forstod jeg at det var et symbolsk handling og en 'livsprojekt' for ACR's facework. (Møhl 2003; 163-183)

Nogle antropologer har flere synspunkter når det gælder forholdet mellem natur og kultur. Ifølge Shweder er der en konceptuel konstruktion, hvor den skaber kunstige produkter som er kendt som kultur der indeholder både håndgridelige og ikke håndgribelige ting. Sahlin siger at opfattelsen af natur og kultur er forskellige. Kulturen har 2 sider i modsætning af naturen er naturlig i sig selv (den vestlige verden), hvor den indeholder kultur og natur. Naturen i kulturen er kulturelt opfattet, som de ikke-vestlige verden består i, i lig med at Rappaport siger at den er kognitiv hos oprindelige folk. Det vil sige at naturen og kulturen er smeltet sammen og ikke findes i en dikotomi, som *natur – kultur*. (Ingold 1996: 40-61)

Jeg tænker også hvordan hundeslædeteamet påvirker løberne, og en udtrykker således:

"Jeg synes det helt vildt imponerende og hyggeligt med et hundeslæde der kommer kærende forbi, det kan jeg rigtig godt lide. Jeg tror det var den første gang jeg var med, der var det snevejr, også sådan lige igennem sneen kunne jeg se hundeslæden der sådan tristede forbi…det var bare så, altså, så blev jeg bare så totalt stolt et eller andet sted og synes bare det rigtig stolt, og det må være helt vildt fedt for især dem der kommer udefra og se sådan noget, også sådan kulturmæssigt, der synes jeg bare, det er rigtig sejt, at de vælger at bruge den så meget som de gør"

Jeg synes det siger meget om hvordan vi ser hundelsæden, og hvordan vi forestiller og om hvordan andre ser det. Og under min observation og interviews fandt jeg ud af at internationale løbere kunne se en stor 'polarisering' indenfor kulturen, hvor man både er moderne og meget traditionel i en kultur-sammenhæng. Der køres med snescootere, folk har moderne tøj og udstyr, men alligevel har en hundeslæde som den vigtigste transport, for den løber ikke tør for benzin eller olie.

Afgange

Alle afgange starter med nedtælling, hvor i arenaen i byen Sisimiut kommer mange lokale folk for at heppe og grine af løberne. I arenaen er der en lille tur tilbage, hvor alle kan se løberne løbe ned af bakken, og folk kommer for at grine af løberne på en 'grønlandsk måde', fordi løberne styrter ned og falder omkulds én efter én når de mister balancen i arenaen. Løberne føler vist en lille sejr når de rejser sig igen efter at have styrtet omkuld i den sjove og glade begivenhed ved Tøsebakken, og folk råber:

"1, 2, 3 Hurra Hurra Hurraa".

Ankomster

Før hvert sidste ankomst i alle 3 dage, er der en ritual, hvor de transport- og sikkerhedsfolket og lokale følger efter den sidste godkendte løbers ankomst. Nogle når ikke den sidste drikkepost til tiden indenfor den givne tidsgrænse, derfor tjekker de hvem der kommer og når tidsgrænsen sidst. Ankomsten til campen er ikke så stor som den sidste dag i arenaen.

Under hele løbet er der folk der råber hurra 3 gange, hvor for europæerne ellers er en hurra-ritual for den der fylder og eller for én der bliver hyldet, men for grønlænderne er det en opfordring og opmuntring, derfor er det en hyldest i sig selv på en sjov måde. Ved arenaen når de kommer til måls råber de også hurra hele 3 gange, hvilket giver en lettelse og sejr hos løberne.

I arenaen er der også præmieoverrækkelser, både til kvinder og mænd. Lokale folk får lov til at overvære denne, men til festen får resten af langrendsløberne præmier fra alle aldersklasser og køn. Før man rydder al materiale fra arenaen er der dans og sang i arenaen, hvor de frivillige hjælpere synger mens de går hånd i hånd:

":/:Jubi jaa jaa Arctic Circle Race:/: Jubi jaa jaa, jubi jubi jaa jaa, Arctic Circle Race".

Gallaparty – en gaveudveksling

Nogle af langrendsløbere plejer ikke at være med i Gallaparty i den lokale sportshal, da de føler stor hjemve efter løbet. Men mange af dem deltager, fordi de gerne vil deltage i festen, samværet og underholdningen. En underholdning med uaajeerneq (maskedans) blandt gæster, trommedans og grønlandsk polka på scenen. Der er også løbende dias-show på en stor skærm, samt taler på scenen.

Der er præmieoverrækkelser for alle klasser i begge køn, god mad, levende musik, dans og ikke mindst afslutning på begivenheden. Før dansen starter tager løberne, frivillige hjælpere og andre grupper billeder af hinanden, og under festen skriver de under på deres diplomer. Grupperne sidder ofte sammen i løbet af aftenen, og min observation af grupperne synes at være lykkedes. Endelig fik jeg også mødt Laarseeraq Skifte, hvor han sagde til mig at det er skæbnen at skulle mødes på den måde, da jeg var Apollo Lynges, den første grønlandske internationale langrendsløbers datter….jeg var selvfølgelig stolt, men hvor dejligt at skulle endelig møde ham, da han under hele begivenheden havde travlt med løjpen og var ikke til at møde. Men jeg var selvfølgelig også glad for at have mulighed for at snakke med hans kone og interviewe ham om 'jury'[14], kontrollørernes arbejde.

Ved Gallaparty fik alle lov til at deltage i festen gratis, få en gave fra arrangørerne af ACR som er en rygsæk med relaterede indhold. De fik lov til at spise med, udveksle ting eller give gaver til de personer som de kan lide eller måske føler de har fået noget fra under begivenheden på en personlig måde. Jeg fik for eksempel en lille logo som kan sys fast i tøjet fra en international løber, som er ret kendt og favoriseret løber. Han var en af dem som jeg kom i tæt kontakt med, måske lidt for meget, da jeg kunne mærke at han gik over min grænse under begivenheden, ved at give mig kram som jeg ikke var vant til, når det gælder almen venskab.

Da aftenen er en stor gaveudveksling vil jeg kigge nærmere på gaveudveksling, og ifølge Bordieu foregår gaveudvekslingen således:

"Det tidsinterval – der adskiller udvekslingen af gaver fra en noget-for-noget-udveksling – er tilsyneladende til stede for at den der giver en gave, kan opleve sin gave som gratis, og for at den der giver tilbage, kan opleve sin mod-gave som gratis og ikke-determineret af den oprindelige, første gave."

Gaven, de frivillige arbejde fra de frivilliges side, er gratis, selvom de bruger penge på at bruge tid og energi på det frivillige arbejde; derfor kan det tænkes at de forventer noget-for-noget-udveksling, men i denne begivenhed forventer de ikke at få løn for deres frivillige arbejde.

Efter tiden er gået giver arrangørerne en gratis modgave som er en fest med gratis gaver, som er en rygsæk og gratis mad og underholdning. Den er så ikke-determinerende af den oprindelige frivillige arbejde, fordi arrangørerne ikke giver løn, men i stedet giver andre gaver eller symbolske gaver. De holder tale og giver priser til enkelte frivillige hjælpere, som har gjort stor indsats gennem årene.

[14] 'Jury': ACR-arrangørerne kalder kontrolgruppen for *jury*, hvor de skal kontrollere om løberne har fulgt reglerne, de har magten til at give et rødt kort eller diskvalificere løberne, hvis de ikke har overholdt reglerne.

Dikotomien i de symbolske gaver er således frivilligt fysisk arbejde/anerkendelse i samfundet, træthed i kroppen pga hårdt arbejde/berigelse af sjæl/ånd, ofring af penge/familieføelse med videre. I den sidste ende handler det om noget-for-noget-udveksling, selvom de frivillige hjælpere gang på gang nævner at deres arbejde er gratis og at de bruger penge på begivenheden. De får noget tilbage som mere eller mindre er materielt, og kan derfor konkluderes at de næsten altid vender tilbage hvert år for at hjælpe til, selvom de bestemmer sig for ikke at hjælpe til igen.

Deres implicitte symbolske gave er ikke eksplicit, det vil sige at de ikke vil fortælle præcist hvor mange penge de har brugt på begivenheden, men de fortæller gerne at de bruger en masse ressourcer til selve begivenheden. Man taler ikke højt om pengeværdi på begivenheden, man siger at man har gjort det fordi man gerne vil hjælpe til af frivillighed. Men disse værdier (i form af penge, tid og ressourcer) som de frivillige har brugt forherliges af ACR ved at hylde deres arbejde, vel vidende om at værdierne fornægtes i form af man ikke nævner prisen på deres arbejde, men i form af at man nævner deres ikke-egoistiske interesse og store indsats. Jeg synes denne eufemisme passer godt til deres symbolske gaveudveksling under Gallaparty. (Bordieu 2001: 173-202)

Konklusion

Jeg synes jeg har lært en masse ting under min uddannelse og under projektet, og har lært hvordan jeg kan 'runddanse'. De metoder som skiftevis brugte har krævet en masse arbejde og forberedelse. Fordi jeg også skulle rejse til en anden by og overnatte i campen, ligesom deltagerne gjorde. Jeg skulle også overvære informationsaftener og være til stede når der var forberedelser. I projektet synes det at være sådan at meget af det jeg har læst i de år jeg har studeret, kommet til syne under projektet.

Jeg har fået en masse hjælp fra ACR-personale, samt fra andre steder, så mit projekt kunne blive til. I starten var jeg lidt måske for ivrig med hensyn til forberedelser og lidt for uviden om hvordan man kan starte et projekt, for vi havde ingen kursus hvordan man laver budget eller søge om fonds med videre. Men jeg har lært hvordan tingene kunne gøres, og lært hvilke muligheder jeg kan søge for at virkeliggøre mit projekt.

Med hensyn til etikken har det været overskridende på mange områder, men jeg skulle lære hvordan jeg kan tackle det, tackle de folk jeg observerede og tackle dermed hvilken metode jeg vil anvende til bestemte problemstillinger. På nogle felter skulle jeg holde mig lidt i afstand og på nogle felter skulle jeg komme helt ind, så det har været en udfordring.

Jeg har lært en masse om socialantropologi, samt antropologi om religion og sport. Den sidstnævnte var således nyt for mig, at det var lidt svært at finde litteratur til det, men jeg synes det lykkedes for mig at forstår hvad sport er ifølge antropologien.

Folks ritualer, både religiøs og ikke-religiøs er noget som er et stort emne, og i denne opgave synes jeg at ritualer og syn på kultur er meget forskellige. Folk anser stadig ritualer som noget er religiøse, derfor har det været svært at skulle interviewe dem om deres ritualer med andre ord eller spørgsmål. Men jeg synes jeg har fået fat i eksempler på deres 'ubevidste' ritualer og sammenlignet dem godt med liminalitet og syn deres opfattelse af dem selv, både individuelt og i grupper. Gaveudvekslingen var noget svær at skulle formidle i min opgave, men jeg synes også at det lykkedes for mig. Symbolerne var i modætning ikke så svære, da jeg tidligere har læst religion.

Betydningen for at deltage i begivenheden ACR er meget forskelligartet, men kernen er den sociale sammenhold, hvor relationen mellem løberne og frivillige fyldt med følelser i proces. Følelsen af at være med i et sammenhold, at være chef, at være ansvarlig, at deltage, at gennemføre et løb. Det er noget som folk er villige til at betale mange penge for. Løberne bruger flere tusind kroner på forberedelser og på selve løbet, frivillige bruger deres tid og feriepenge til at hjælpe til, og den gave de får tilbage er socialt samvær og en oplevelse der er værd at satse på.

Jeg kan sige at hele begivenheden er et stort 'teater', både lokalt og globalt. Det er en god forestilling, og der burde være flere af den slags. For selve begivenheden giver mange mennesker nye håb og styrke, og det reflekterer hvordan folk er i vores land. De er hjælpsomme, meget social anlagte og villige til at ofre mange timer og ressourcer på sådan et stort begivenhed. Som Laarseeraq Skifte har udtrykt: *"Ja, uden frivillige ingen ACR!"*.

Skrevet af

Arnajaaq Lynge

Litteraturliste:

Bernard, H. Russel

2002 8. Nonprobability Sampling and Choosing Informants og
9. Interviewing: Unstructured and Semistructured, i: *Research in Methods in Anthropology. Qualitative and Quantitative Approaches*. 3. udgave.
Atamara Press

Bourdieu, Pierre

2001 *De symbolske goders økonomi*.
Reitzel

Christensen, Lars Holmgaard

2002 Kap. 11 Undskyld, men hvor er feltet? – Feltarbejde og deltagende observation i virtuelle omgivelser, i: *Liv, fortælling, tekst: Strejftog i Kvalitativ sociologi*. Red. af Jacobsen, Hviid, M., Kristiansen, S. og Prieur, A.
Aalborg Universtitetsforlag

Davies, Aull Charlotte

1999 Chapter 6 Using visual media, i: *Reflexive Ethnography – a guide to Researching selves and others*. London & New York:
Routledge

Eller, Jack David

2007 1. Studying religion athropologically – Definitions and theories, i: *Introducing Anthropology of Religion Culture to the Ultimate*. New York and London:
Taylor & Francis Group

Friedman, Jonathan

1987 Kultur, identitet og global process. Grænser for Rationalitet – Det postindustrielle og kulturforskningen, i: *Årbog for Det humanistiske fakultet*.

Goffman, Erving

1992 *Vore rollespil i hverdagen*. "The presentation of self in everyday life".
Hans Reitzels Forlag

Gyldendal

MCMLXI Bibelen. København
Gyldendals Forlagstrykkeri

Hastrup, Kirsten

2009 Kapitel 1 Videnskabelig praksis – Det etiske felt i antropologien, i: *Mellem mennesker – En grundbog i antropologisk forskningsetik*.
Hans Reitzels Forlag

Hviid-Jakobsen/Kristiansen

2002 2. At læse Goffman bagud og 4. Tilværelsen som et teater – samfundet som en scene, i: *Erving Goffman – Sociologien om det elementære livs sociale former*. I samarbejde med Nils Mortensen.
Hans Reitzels Forlag.

Hylland-Eriksen, Thomas

1998 *Små steder – Store Spørgsmål*. Indføring i Socialantropologi.
Universitetsforlaget 1998, 2. udgave.

Ingold, Tim

1996 Chapter Three – Hunting and gathering as ways of perceiving the environment

Jenkins, Richard

2008 *Social Identitet*. Oversat af Dorthe Kildedan Nielsen, Michael Hviid Jacobsen & Søren Kristiansen.
Bogbazaren. Academica.

Lauritsen, K.

1971 tugsiutit. Edm. Jørgsensens Eftf. A/S.
Sankt Jørgen Tryk A/S

Møhl, Perle

2003 Kap. 8 Synliggørelsen. Med kameraet i felten, i: *Ind i verden – En grundbog i antropologisk metode*, red. af Kirsten Hastrup. København:
Hans Reitzels Forlag

Olsen, Carla Rosing

2006 *Arctic Circle Race, photos assit billeder*. Århus:
Chronografisk.

Olsen, Natuk Lund

2011 ”Uden grønlandsk mad er jeg intet”, i: *Fra vild til verdensborger*. Ole Høiris og Ole Marquardt.
Aarhus Universtitetsforlag

Ortner, Sherry

2002 11. On Key Symbols. Sherry B. Ortner, i: *A Reader in the Anthropology of Religion*. Red. af Michael Lambek.
Blackwell Publishers

Paulsgaard, Gry

1997 Feltarbeid i egen kultur – innenfra, utenfra eller begge deler?, i: *Metodisk feltarbejd. Prodution og tolkning af kvalitative data*.

Pedersen, Birgit K.

2010-12 Kultur er ikke noget man tager på om søndagen, i: *Grønlandsk Kultur- og Samfundsforskning*
Ilisimatusarfik

Rappaport, A. Roy

1999 Kap 2. The ritual form, i: *110 Ritual and Religion in the Making of Humanity*. Cambridge Studiy in Social and Cultural Anthropology.
Cambridge University Press.

Rowe, David

1995 5 The Sports Industry: Playing for Pay, i: *Popular Cultures – Rock Music, Sport and the Politics of Pleasure*. Great Britain:
The Cromwell Press Ltd.

Tróndheim, Gitte

2010 Slægtsskab og køn i grønlandske bysamfund – Følelser af forbundethed. Ilisimatusarfik, Ilimmarfik-insituttet, Afd. for Kultur- og Samfundshistorie.

Turner, Viktor

2002 25. Liminality and Communitas, i: *A Reader in the Anthropology of Religion*. Red. af Michael Lambek.
Blackwell Publishers

Hjemmesider om Arctic Circle Race:

http://www.youtube.com (Kort film om Arctic Circle Race)

http://www.facebook.com/arcticcirclerace

http://www.sermitsiaq.ag

http://hero.airgreenland.com

http://www.acr.gl (kort film om ACR bruges også som empiri)

TV og Radio:

KNR's udsendelse om Arcitc Circle Race og kommentator Peter Tuusi Motzfeldts interviews og samtaler i *Sisimiut Tusaataat* under begivenheden Arctic Circle Race.

Egne fotos og videooptagelser (ca. 7 timer) bruges som empiri.